

'Bijstandsuitkering overbodig maken – hoe gaan we anders om met werk en inkomen in Zutphen?'

Verslag van de bijeenkomst op 20 november 2014

Het vraagstuk

Eenzijds een toenemend aantal bijstandsgerechtigden door de economische situatie met een steeds grotere druk op het sociale systeem, anderzijds signalen van mensen die een bijstandsuitkering hebben en iets willen ondernemen (betaald of onbetaald) maar daarbij niet gestimuleerd of daarvan zelfs weerhouden worden door de huidige regelgeving. De vraag hoe we daar anders mee kunnen omgaan was de aanleiding voor KeerpuntLab om een bijeenkomst te organiseren op 20 november van 19.30 tot 22.00 in Eetlust.

Inleiding van de avond

De oproep om mee te denken trok ruim dertig belangstellenden, waaronder flink wat bijstandsgerechtigden, maar ook raadsleden, een vertegenwoordiger van het Plein, mensen van Atelier3D en andere betrokkenen.

Bart Keer zette aan het begin van de avond het doel en de werkwijze uiteen. Laat beperkende gedachten los die horen bij je rol, richt je op mogelijkheden, heb respect voor ieders inbreng en stel verhelderende vragen aan elkaar. Zo creëren we samen een vrije ruimte waarin we het vraagstuk kunnen onderzoeken en het een stap verder kan komen. We pretenderen daarbij niet om tot dé oplossing te komen, maar willen ideeën genereren vanuit de gedachte dat die aanknopingspunten vormen die verder uitgewerkt kunnen worden.

Dorien Bogerd gaf een korte inleiding met historisch perspectief over de bijstandsuitkering en een schets met enkele cijfers van de situatie in de gemeente Zutphen. Opvallend is dat per 1 januari 2014 maar liefst 22% van de beroepsbevolking in deze gemeente een bijstandsuitkering had. En dit aantal is nog stijgende.

Aan het werk

Tijdens de eerste ronde in werkgroepjes koos ieder één van de vijf tafels met daarop telkens een andere vraag als suggestie om het gesprek aan te gaan:

- *Hoe kan voor mensen die in de bijstand zitten en onbetaald werk doen dat ons (samen)leven zin en kwaliteit geeft, zoals bijvoorbeeld mantelzorg, een bijstandsuitkering overbodig worden?*
- *Wat kunnen de verschillende personen/ organisaties betekenen bij het minder nodig maken van de bijstandsuitkering: werkgevers, het Plein, (lokale) overheid, jijzelf?*
- *Welke regels of wetten dragen bij aan het minder gebruik maken van bijstandsuitkeringen?*
- *Hoe kunnen we de relatie tussen werk enerzijds en inkomen anderzijds zo vormgeven dat bijstandsuitkeringen niet meer nodig zijn?*
- *Wat heeft een ieder nodig om in zijn/haar levensonderhoud te voorzien? Zijn er alternatieven voor geld?*

Naar aanleiding van deze brainstorm, waarin allerlei ervaringen en ideeën gedeeld werden, schreef iedere groep drie speerpunten op die een oplossingsrichting aangaven.

Vervolgens werd in een tweede ronde één van die speerpunten uitgekozen en in beeld gebracht door middel van het uitvoeren van een tweetal handelingen met daarbij een korte dialoog. De eerste handeling verbeeldde hoe de huidige situatie er uit ziet. Een tweede handeling gaf weer hoe de situatie is als dit speerpunt in de praktijk wordt gebracht.

Van de in totaal 15 verzamelde speerpunten werd tot slot aan iedereen gevraagd om door middel van stickers aan te geven welke drie zij het meest kansrijk vonden.

De opbrengst: speerpunten

Top 5 van meest kansrijke speerpunten:

1. Basisinkomen
2. Try out – potje: iedereen zou de gelegenheid moeten krijgen om gedurende een bepaalde periode een initiatief/ onderneming uit te proberen, zonder dat daar qua regels en geld allerlei beperkingen aan vast zitten.
3. De nadruk zou moeten liggen op 'willers' i.p.v. fraudeurs...vertrouwen schenken i.p.v. controleren.
4. Collectieve netwerken vormen (zelfvoorzienend), ieders kwaliteiten inzetten in samenwerking, geld is dienend aan het geheel (delen = winst)
5. Herdefiniëren van werk: ieder krijgt basisinkomen en verricht werk dat bijdraagt aan een goede maatschappij. Wil je extra verdienen, dan moet je 'commercieel gaan.'

Overige speerpunten:

- Mensen centraal stellen ipv regelgeving
- Stimulerende wetten
- Samenwerken van instanties
- Initiatieven vanuit de samenleving ipv verwachten dat de overheid het regelt
- Ubuntu (ik ben omdat wij zijn en wij zijn omdat ik ben), geen geld
- Verdelen, uitwisselen, vertrouwen
- Als vermogende een collectief idee adopteren
- Niet je opleiding terug hoeven betalen aan de bijstand
- Pensioensopbouw ongemoeid laten
- Voorkomen van dubbel onderzoek en dubbel bevragen
- Hoe is het voor mensen die als professional werken voor mensen in de bijstand?
(om te moeten zeggen: de regelgeving staat in de weg dat ik u verder kan helpen)

Andere opbrengsten

Er ontstonden veel geanimeerde gesprekken, nieuwe perspectieven werden besproken, maar ook emoties geuit; wat doet het met je om in de bijstand te zitten, terwijl je het vermogen en de wil hebt om heel zinvol werk te doen? Het bleek voor veel mensen van grote waarde te zijn om uit te wisselen met gelijkgestemden over dit onderwerp.

Van de uitkeringsgerechtigden die aanwezig waren, en ook degenen die buiten de avond om hebben laten weten belangstellend te zijn, is het overgrote deel ZP'er of wil zich inzetten voor de samenleving. Het lijkt er op dat met name degenen die bepaalde kwaliteiten van zichzelf willen inzetten en geen financiële back-up hebben tegen de grenzen van het systeem aanlopen en daarom geïnteresseerd zijn in dit onderwerp.

Initiatieven

Aan het eind van de bijeenkomst werden onderstaande oproepjes gedaan. Een ieder die interesse heeft of meer wil weten kan contact opnemen met de persoon die achter het oproepje staat.

- Heb je naar aanleiding van deze avond nog suggesties of vragen (ook in verband met een vervolg) – Bart Keer & Dorien Bogerd (info@keerpuntlab.nl)
- Wie doet er mee met de werkgroep basisinkomen in Zutphen? – Nelleke van Keulen (vankeulen.n@gmail.com)
- Wie wil er meedenken over het vormen van een ZP-coöperatie waar ieder zijn eigen kwaliteiten kan inzetten? – Juul van Aken (innerlijkebron@live.nl)

Vervolg

Uit een vraag van een deelnemer bleek dat meer dan de helft van de aanwezigen graag een vervolgbijeenkomst wilden om de uitkomsten van vanavond nog verder te concretiseren. Hiervoor volgt binnenkort een uitnodiging.

De opbrengst van deze en de volgende avond zullen we dan in het voorjaar aanbieden aan de gemeente Zutphen en het Plein, samen met enkele verhalen van bijstandsgerechtigden en mogelijk ook van een of meer ambtenaren die werkzaam zijn op het vlak van werk en inkomen.

info@keerpuntlab.nl – 06 28937947 - www.keerpuntlab.nl